

การบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดชายแดนภาคใต้

นายบ็อราเฮม มะยูโซะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974 - 564 - 655 - 5

008953

I16012240

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE ISLAMIC STUDY TEACHING
PROJECT IN ELEMENTARY SCHOOLS IN SOUTHERN BORDER PROVINCES

Mr. Berahem Matyusof

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University
1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนาอิสลามใน
โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย   นายบ็อราเฮม มะยูโซะ
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Signature of Dean

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมรัฐ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Signature of Chairman

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

Signature of Member

..... กรรมการ
(อาจารย์สมาน ใจปราณี)

Signature of Member

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนา
อิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดน
ภาคใต้

ชื่อนิสิต

นายมีอร่าแอม มะยูโซะ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์

ภาคศึกษา

บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา

2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานวิชาการตามโครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 137 คน ครูสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 137 คน และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 137 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับตอบแบบสอบถามทั้งหมด 411 คน นอกจากนี้ยังประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างประชากร สำหรับการสัมภาษณ์อีกจำนวน 105 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนศาสนาอิสลาม และครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น จำนวน 516 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบปลายเปิด (Open Ended) โดยถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ คือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ แบบสัมภาษณ์สร้างโดยครอบคลุมเนื้อหาเช่นเดียวกับแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น จำนวน 411 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 399 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.08 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏว่า ด้านสื่อการเรียนการสอน เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย

Thesis Title   The Academic Administration of the Islamic Study
Teaching Project in Elementary Schools in Southern
Border Provinces

Name   Mr. Berahem Matyusof

Thesis Advisor   Assistant Professor Ekachai Keesookpun

Department   Educational Administration

Academic Year   1984

ABSTRACT

Purposes of the Study :

1. To study the academic administrative tasks of the islamic study teaching project in elementary schools in southern border provinces.

2. To study the problems and obstacles concerning the tasks of the academic administration of the islamic study teaching project in elementary schools in southern border provinces.

Procedures :

Sample of this study was composed of 137 school administrators, 137 teachers who teach Islamic and 137 head of academic teachers. They were selected by simple random method which made the total of 411 in numbers. However, another sample were selected for interviewing

purposes which composed of 105 of those who did not answer questionnaire. Then made the total sample of this study 516 in numbers.

The questionnaire and structured interview sheets were used as method of gathering data for this study. The questionnaire was constructed to cover the areas of curriculum and curriculum implementation, instruction, instructional media, extra - curricular activities, educational supervision, educational measurement and evaluation, and problems of academic administration. Instruments were constructed in the form of check list, rating scale and open ended. An interview sheet was also constructed to cover the same areas as above. Out of 411 questionnaires sent out, 399 or 97.08 percent were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, arithmetic mean and standard deviation.

Findings :

1. The academic administrative tasks of the islamic study teaching project in elementary schools in southern border provinces were performed at the moderate level. They were extra-curricular activities, curriculum and curriculum implementation, instructional media, instruction, educational measurement and evaluation, and educational supervision respectively.

2. With regard to problems and obstacles concerning academic administration of the islamic study teaching project in elementary schools in southern border provinces were identified as follows.

Instructional media was rated as moderate problem. Educational measurement and evaluation, curriculum and curriculum implementation, educational supervision, instruction and extra-curricular activities were classified low level problems.

กติกกรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกชัย ที่สุขพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้นำมาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบ ความถูกต้องของตลอดเวลาที่ทำการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนิภา คุปรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุกนททรัพย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เหมระยอก ในการให้คำปรึกษามาตั้งแต่เริ่มทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ อาจารย์มานิตย จารงค รองศาสตราจารย์ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ อาจารย์ มาโนชญ์ บุญญานุวัตร อาจารย์เสรี ยุทธนาศาสตร์ อาจารย์ไพฑูรย์ เจ๊ะแฉ และอาจารย์สุรียา ปันจอร์ ในการให้คำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงตาม เนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปัทมานี ยะดา สกกุล และสงขลา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ อาจารย์สมมาตร จุ้ยทอง และอาจารย์มะเย็ง อูเซ็ง ในการส่งแบบสอบถามไปให้โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนศาสนาอิสลามและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์เป็นอย่างดี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการให้ทุนอุดหนุนสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

บ็อร่าแอม มะยูโซะ

พฤษภาคม 2528

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ค

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	11
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	13
ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	13

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
การบริหาร.....	15
ความหมายและขอบเขตของการบริหารการศึกษา.....	15
ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	20
	หลักสูตร.....	22
	การเรียนการสอน.....	29
	สื่อการเรียนการสอน.....	32
	กิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	35
	การนิเทศการศึกษา.....	39
	การวัดและประเมินผลการศึกษา.....	44
	โครงการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	47
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	62
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	62
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
	ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม.....	74
	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	74
	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลาม ในโรงเรียน.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการ สอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน.....	110
ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง.....	128
สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามใน โรงเรียน.....	128
ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารงาน วิชาการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน.....	139
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	149
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	149
วิธีดำเนินการวิจัย.....	149
สรุปผลการวิจัย.....	152
อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ..	164
ข้อเสนอแนะ.....	176
บรรณานุกรม.....	179
ภาคผนวก ก.	186
ข.	209
ประวัติผู้เขียน.....	263

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	64
2	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	69
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	74
4	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	75
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำแนกตามศาสนา.....	77
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	78
7	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการจำแนกตามภูมิลำเนาเดิม.....	79
8	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำแนกตามอายุราชการ.....	80
9	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำแนกตามตำแหน่ง.....	81
10	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำแนกตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง..	82
11	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	83
12	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามวุฒิ.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	สถานภาพของผู้ทอแบบสอบถามที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามวุฒิทางศาสนา.....	85
14	สถานภาพของผู้ทอแบบสอบถามที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามระยะเวลาทำการสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียน...	86
15	สถานภาพของผู้ทอแบบสอบถามที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามระยะทางจากบ้านไปโรงเรียน.....	87
16	สถานภาพของผู้ทอแบบสอบถามที่เป็นครูสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามงานอื่นหรือหน้าที่อื่นนอกจากสอนศาสนาอิสลาม ในโรงเรียน.....	88
17	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามค้ำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้.....	90
18	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามค้ำการเรียน การสอน.....	92
19	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามค้ำสื่อ การเรียนการสอน.....	96
20	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามค้ำกิจกรรม เสริมหลักสูตร.....	99
21	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามค้ำ การนิเทศการศึกษา.....	102
22	สภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลามค้ำการวัด และประเมินผลการศึกษา.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	สรุปสภาพการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลาม ในโรงเรียน.....	108
24	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนา อิสลามค้ำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	111
25	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอน ศาสนาอิสลามค้ำการ เรียนการสอน.....	113
26	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนา อิสลามค้ำสื่อการเรียนการสอน.....	115
27	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนา อิสลามค้ำกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	117
28	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนา อิสลามค้ำการนิเทศการศึกษา.....	119
29	ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนาอิสลาม ค้ำการวัดและประเมินผลการศึกษา.....	122
30	สรุปปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการสอนศาสนา อิสลามในโรงเรียน.....	125